روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی ■ پنجشنبه ۱۰ اردیبهشت ۱۴۰۵ ■ سال سی‌وچهارم ■ شماره ۹۶۵۵ ■ اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی

همشهری

حافظ
گر دلی از غمزه دلدار باری بردبرد
ور میان جان و جانان ماجرایی رفت، رفت

■ حضرت امیر المؤمنین علی(ع):
گریستن بنده از خوف خدا، گناهانش را از میان می برد.

■ اذان ظهر: ۱۲:۰۲ ■ غروب آفتاب: ۱۸:۵۰
■ اذان مغرب: ۱۹:۰۹ ■ نیمه شب شرعی: ۲۳:۱۵
■ اذان صبح فردا: ۳:۴۰ ■ طلوع آفتاب فردا: ۵:۱۳

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
■ مدیر مسئول: محسن مهدیان
■ سردبیر: دانیال معمار

■ دبیر تحریریه: شهرام فرهنگی
■ معاونان سردبیر: علی عمادی، شاهین امین
■ مدیر فنی: حامد یزدانی
■ مدیر هنری: مهدی سلامی
■ دبیر عکس: امیر پناهپور

سیاسی و دیپلماتیک:
■ مدیر: حسین ارجلو
شهرنگار:
■ مدیر: پروانه بهرام‌نژاد
■ دبیر: مریم باقرپور
اقتصاد:
■ مدیر: سینا احدیان
■ دبیر: مریم موسی‌پور
تماشاگر:
■ مدیر: امیر محمد یعقوب‌پور
■ دبیر: لیلی خرسند
گزارش:
■ مدیر: فهیمه طباطبایی

سرزمین من:
■ مدیر: سیده زهرا عباسی
■ دبیر: زهرا رفیعی
تندرستی:
■ مدیر: جواد نصرتی
■ دبیر: مریم سرخوش
سرنخ:
■ مدیر: جواد عزیزی
■ دبیر: محمد جعفری
دانستنیها:
■ مدیر: ساسان شادمان
■ دبیر: زهرا خلجی
محله:
■ دبیر: زکیه سعیدی

جامعه:
■ مدیر: مسعود میر
■ دبیر: فاطمه عسگری‌نیا
۲۴ (سینما و تلویزیون):
■ مدیر: سعید مروتی
■ دبیر: علیرضا محمودی
صفحه آخر:
■ دبیر: عیسی محمدی
سرگرمی:
■ دبیر: فرزام شیرزادی
طرح و گرافیک:
■ دبیر: محمدعلی حلیمی

سردبیر آنلاین:
سید مجتبی صادقی
معاونان آنلاین:
کامران بارنجی، حامد فوقانی
مدیر محتوای تلویزیون:
محمدعلی مقدسیان
مدیر چندرسانه‌ای:
زهرا سادات بهشتی
مدیر پخش زنده:
امیرحسین محمددوست
مدیر تولید تلویزیون:
الهه سادات بهشتی
مدیر فضای مجازی:
محمدحسین امیری

■ پذیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
■ چاپ: همشهری
■ تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ توزیع و اشتراک: موسسه نشر گستر امروز نوین
■ تلفن توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰
■ تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سید کمال قریشی، شماره ۱۴
■ کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
■ تلفن: ۲۳۰۲۳۰۰۰، نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷ ■ ارتباط با مشتریان: ۲۳۰۲۳۰۲۳

■ همشهری آنلاین: www.hamshahrionline.ir
■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

صفحه آخر

یادداشت

حفظ منافع، از میدان تا دیپلماسی

میکائیل دیانی | فیلمساز و روزنامه‌نگار | روز چهلم جنگ، در حالی وارد فضای مذاکره شدیم که دشمن در میدان نظامی به اهداف خود نرسیده بود، دست برتر میدان با ایران بود، آتش‌بس موقت با درخواست طرف مقابل اما با شروط مدنظر ایران به جریان افتاد.

براساس این نگاه، ورود به فرآیند مذاکره نه از موضع ضعف، بلکه در ادامه یک مرحله میدانی و با هدف تثبیت دستاوردها صورت گرفت. با این مقدمه و در چنین فضایی پرسش‌هایی که در افکار عمومی درباره چرایی مذاکره، حدود مطالبات و نسبت آن با اهداف جنگ مطرح می‌شود اهمیت بیشتری پیدا می‌کند؛ پرسش‌هایی که پاسخ به آنها می‌تواند تصویر روشن‌تری از منطق تصمیم‌گیری در این مقطع ارائه دهد. نگاهی به مهم‌ترین این پرسش‌ها می‌اندازیم.

۱ آیا تأکید بر تحقق «۱۰ شرط» به‌طور کامل با مذاکره امکان‌پذیر است و رفتن در مسیر مذاکره ما را از موضع‌مان پایین نمی‌آورد؟

باید ۳ وجه را در نظر گرفت: وجه اول این است که آیا ادامه مسیر در میدان نظامی لزوما به تحقق کامل این ۱۰ شرط می‌انجامید؟ وجه دیگر ماجرا این است که اساسا این ۱۰ شرط و میز مذاکره آن، محصول میدان است که در میدان نظامی قابلیت تثبیت و پایداری ندارد و دیپلماسی کارکرد تثبیت منافع پایدار را دارد. وجه سوم مسئله این است که از همان مسیرهایی که شروط رهبری برای پایان جنگ طرح شد، اهمیت هر کدام از شروط را اعلام کرده و از این جهت بخشی از شروط را غیرقابل بازگشت یا غیرقابل انعطاف دانسته‌اند.

۲ اگر مذاکره «غیرشرافتمندانه» توصیف شده، چرا دوباره مذاکره؟

رهبری شهید در جریان مذاکرات هسته‌ای ایران و آمریکا، در موقعیتی که آمریکایی‌ها خواستار تحمیل خواسته‌های خود بر ملت ایران بودند، این مذاکرات را غیرشرافتمندانه خوانده بودند، ضمن اینکه آن مذاکرات در یک مورد خاص و در یک شرایط خاص انجام می‌شد اما مذاکرات اخیر نه برای یک موضوع مشخص، بلکه برای پایان دادن به جنگ شکل گرفته است. نکته مهم‌تر این است که دست برتر نظامی ایران باعث شده شروط ایران روی میز مذاکره باشد.

این نکته را نیز باید تأکید کرد که طبق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، جنگ و صلح در حوزه اختیارات ولی فقیه است و طبیعتا اگر قرار بود این مذاکرات غیرشرافتمندانه باشد، رهبری سوم انقلاب اجازه برگزاری مذاکرات پایان جنگ را نمی‌دادند.

۳ آیا مذاکرات پایان جنگ به‌معنای چشم‌پوشی از «انتقام» است؟

پرسش سوم ناظر بر این برداشت است که اساسا آیا جنگ با هدف انتقام و خونخواهی رهبر شهید انقلاب آغاز شده و در نتیجه باید تا تحقق آن ادامه یابد یا اینکه آیا رهبری شهید انقلاب نمی‌دانستند که در تیررس دشمن قرار دارند که در برابر زیاده‌خواهی ترامپ فرمودند «مثلی لایبایع مثل یزید!»؟ و سؤال سوم این است که اساسا حق خون ولی خدا و نایب امام عصر (عج) آیا با این جنگ و بر فرض مثال کشتن نتانیاهو و ترامپ پاسخ داده می‌شود؟ طبیعتا این جنگ به خونخواهی رهبر انقلاب شکل نگرفته است و وجودی بودن آن مورد تأکید رهبری شهید نیز بوده و پایان آن نیز نقطه‌ای است که ایران در جایگاه قبل از جنگ نباشد و دشمن نیز در موقعیت قبل از آن نباشد. این مسیر پایان جنگ طبیعتا مجزا از انتقام است و انتقام خون حجت خدا همچنان پس از پایان جنگ نیز در دستور کار خواهد بود و این انتقام را نیز نباید در ترور یک شخصیت خلاصه کرد، کمااینکه پس از شهادت حاج قاسم سلیمانی، رهبری معظم انقلاب، انتقام خون حاج قاسم را در چارچوب تغییراتی در نظم منطقه‌ای از جمله اخراج آمریکایی‌ها تعریف می‌کردند.

۴ چرا جنگ باید متوقف شود؟ آیا ادامه آن تا «نابودی کامل دشمن» ضروری نیست؟

در تحلیل‌های راهبردی جنگ‌ها معمولا تا رسیدن به «اهداف قابل تحقق» ادامه می‌یابند، نه اهداف مطلق و بلندمدتی که لزوما از یک راند مبارزه نظامی حاصل شود. در این چارچوب، منازعاتی مانند تقابل با اسرائیل از سوی بسیاری از تحلیلگران به‌عنوان یک نزاع بلندمدت و چندلایه توصیف می‌شود که لزوما در قالب یک جنگ مشخص به سرانجام نمی‌رسد. بر همین اساس، آتش‌بس موقت یا سکوت نظامی و حتی پایان یک درگیری نظامی می‌تواند بخشی از یک روند طولانی‌تر باشد، نه پایان کامل منازعه فی‌مابین.

آنچه روایت می‌شود اما آیا بدین معناست که شروع مذاکره به‌معنای پایان جنگ است؟ طبیعتا خیر. ممکن است مذاکرات براساس خواسته‌های ایران به جلو رود، ممکن است طرف مقابل خواسته‌های ایران را نپذیرد و دوباره میدان جنگ تکلیف توازن قدرت را مشخص کند؛ اتفاقی که بعید هم به‌نظر نمی‌رسد اما آنچه در این بین اهمیت دارد این است که ایران چه روی میز مذاکره و چه در میدان جنگ آمادگی لازم را داشته باشد.

تهران امام رضایی

روایت همشهری از حال و هوای تهران در مسیر ۱۴ کیلومتری اجتماع بزرگ امام‌رضایی‌ها

عکس‌ها: واحد عکس همشهری

نقشه ترافیکی تهران در روز چهارشنبه، ۹ اردیبهشت تصویری متفاوت از روزهای میانی هفته را نشان می‌داد؛ مسیری ۱۴ کیلومتری که از شرق پایتخت آغاز و به میدان آزادی منتهی می‌شد، برای چند ساعت از تسلط خودروها خارج شد تا میزبان رویدادی باشد که برگزارکنندگانش آن را «اجتماع بزرگ امام‌رضایی‌ها» نامیده بودند. این رویداد که در تقویم امسال با سالروز میلاد امام هشتم(ع) و تجدید بیعت با رهبر معظم انقلاب گره خورده بود، فراتر از یک تجمع مذهبی صرف، به یک «پروژه بزرگ اجتماعی» با ابعاد متنوع فرهنگی و هنری تبدیل شد.

نقطه ثقل این مسیر، چهارراه ولیعصر(عج) بود؛ جایی که یک پردیس فرهنگی ۳۰۰ متری، ساختار سنتی جشن‌های خیابانی را به چالش کشید. در این محدوده، هنر از حصار گالری‌ها خارج شده و در قالب «خیمه هنر» به میان مردم آمد. از استودیوهایی برای تولید آثار تعاملی گرفته تا کارگاه‌های زنده نقاشی دیجیتال و کتیبه‌نویسی، همگی حکایت از تلاش برای ایجاد یک «نشاط اجتماعی ضابطه‌مند» داشتند. اهدای پوستر اثر جدید حسن روح‌الامین با موضوع رهبر شهید نیز از جمله دقایقی بود که صف‌های طولانی و استقبال شهروندان را به همراه داشت. اما آنچه این اجتماع را از نمونه‌های مشابه متمایز می‌کرد، لایه‌های سیاسی و رسانه‌ای آن بود. در شرایطی که کشور در مقطع حساس مواجهه با تهدیدات خارجی قرار دارد، غرفه‌هایی برای «جهاد تبیین» و نقد سکوت سازمان‌های بین‌المللی در برابر جنایات اخیر آمریکا و رژیم صهیونیستی شکل گرفته بود. نوشتن نامه‌های مردمی به دبیرکل سازمان ملل متحد، نشانی از آگاهی سیاسی جاری در بطن یک جشن آیینی بود. حتی برای کودکان نیز بازی با مفاهیم راهبردی طراحی شده بود؛ «شهر لگویی» با تم جنگ و غرفه‌های رنگ‌آمیزی با موضوع «تنگه هرمز» تلاش می‌کرد تا مفاهیم امنیت ملی را در قالب بازی‌های هدفمند به نسل تازه منتقل کند. در نهایت، اجتماع روز گذشته را می‌توان تمرینی برای «انسجام در بستر خیابان» دانست؛ جایی که از پروژه‌های داوطلبانه در «کوچه ایران» تا کارگاه‌های آموزش سواد رسانه، همگی در خدمت یک هدف بودند: «نمایش همبستگی در دوران جنگ ترکیبی.» این گزارش تصویری، تلاشی است برای ثبت همین جزئیات؛ از لبخندهای کودکانه در ایستگاه‌های بازی تا چهره‌های مصمم در میزگردهای تخصصی کتاب و اندیشه که تهران را برای یک روز، به نماد پیوند دین، سیاست و زندگی روزمره تبدیل کرد و پایتخت، یکپارچه «امام‌رضایی» شد.

نماهنگ‌واره‌ها

ققنوس وطن به پرواز درآمد

اخیرا نماهنگی وطنی با نام «ققنوس ایرانم» به همت مؤسسه فرهنگی شهرآرا تولیدشده که بسیار مورد توجه قرار گرفته است. در این نماهنگ، وقتی ققنوس برای جاودانگی وطن از فراز دماوند پر می‌گشاید، پاسداران وطن از دیروز تا امروز جان می‌گیرند و برای حفظ ایران دست به‌دست هم می‌دهند. آنگاه که ققنوس به شهر باستانی مرودشت می‌رسد، در آنجا سربازان هخامنشی برای حفظ وطن از دل سنگ‌های سخت در دیواره‌های تخت‌جمشید بیرون می‌آیند و به کارزار می‌روند. کاوه آهنگر، با پتک خویش، پهپادی آتشین می‌سازد و فردوسی پاکزاد، دوباره جان می‌گیرد و رستم دستان را بار دیگر می‌آفریند تا بارخش، به مبارزه با بدخواهان ایران برود. در این میانه، امیرکبیر و میرزاکوچک‌خان و ستارخان هم آرام نمی‌نشینند و آرش‌وار به‌سوی هواپیماهای دشمن آتش می‌گشایند. در پایان، ققنوس در میدان آزادی پایتخت، در کنار پرچم‌دار اکنون ایران، فرود می‌آید و خود می‌سوزد تا وطن پاینده بماند. حین تماشای این نماهنگ، ملودی آشنای وطن که آن را علی زندوکیلی خوانده، شنیده می‌شود و این شعر زیبا را در ذهن تداعی می‌کند:

وطن، تنت هزار زخم بی‌زبان
وطن، خزان دلنشین عاشقان
وطن... وطن... وطن...
وطن شکوه مادرانه منی
وطن، تو اشک بی‌بهانه منی
وطن... وطن... وطن

دیوارنگاره‌ها

با یاد دریادلان دنا

یکی از نفرت‌انگیزترین سخنان ترامپ که در جریان جنگ تحمیلی سوم گفت، وقتی بود که زیردریایی آمریکایی، ناوچه سرافراز دنا را هدف قرار داد و ترامپ از قول وزیر جنگ منفورش گفت که این کار را برای سرگرمی انجام داده است؛ آن هم ناوچه غیرمسلحی که به دعوت دولت هند برای حضور در یک رزمایش به اقیانوس هند رفته بود و کیلومترها از آب‌های کشورمان هم فاصله داشت. حالا این روزها از دیوارنگاره‌ای جدید به یاد ۸۴ شهید مظلوم این ناوشکن در میدان راه‌آهن رونمایی شده؛ اثری از صابر شیخ‌رضایی که عظمت قهرمانان ناوچه دنا را به رخ می‌کشد و در بالای آن به‌یاد دریادلان دنا، بخشی از پیام رهبر جوان انقلاب، آیت‌الله مجتبی خامنه‌ای نقش بسته است که به‌مناسبت روز ارتش منتشر شد: «سلام و درود خداوند متعال بر همه مجاهدان ارتش جمهوری اسلامی ایران».

شعرواره‌ها

برای سرباز وطن

برای سرباز ۲۲ ساله‌ای که پیش از در آغوش گرفتن نوزادش، در مسیر دفاع از کشور پای لانچر، دستانش را از دست داد.

بر پیکر و چشم خسته‌ات بوسه زند
بر پای عقب نرفته‌ات بوسه زند
از مقبره خویش، خجل، برخیزد
کورش به دو دسته رفته‌ات بوسه زند

عیسی محمدی